

Bed, bad, brood en spelen. Praktijktafel over vluchtelingen en vrije tijd – 22 april 2016, Brussel

Verslag praktijktafel 3: Thuis zijn voor het donker / Victoria Deluxe

Algemene uitleg over project:

In het najaar van 2014 ontwikkelde Victoria De Luxe samen met Rona Kennedy en Tine Brouckaert een sociaalartistiek project over en met moeders zonder papieren. Victoria Deluxe is een sociaal artistieke organisatie in Gent, olv Dominique Willaert met een strijdbare visie die uitgaat van de kracht van mensen. Er waren reeds diverse trajecten met OCMW en VWAHWN. Nu is er ook een jongerentraject met diverse roots.

De idee ontstond uit het vierjarig etnografisch doctoraatsonderzoek waarin Tine Bouckaert als onderzoekster op zoek ging naar de verborgen expertise en de soorten kracht die vrouwen zonder papieren vertegenwoordigen. Vijf maanden lang repeteerden ze met acht vrouwen, elk met een eigen migratieverhaal. De verhalen die de vrouwen spontaan vertelden, vormden de basis voor het toneelstuk. Het werd een interactieve voorstelling waarin zowel de kwetsbaarheid als de weerbaarheid van de vrouwen zichtbaar werden.

Sprekers: Rona Kennedy is de regisseur van Thuis zijn voor het donker. **Narges Ghiasloo** (Student) is vrijwilliger.

Ontstaan?

Rona werd gevraagd om het stuk te regisseren, naar aanleiding van een doctoraatsstudie over moeders zonder papieren (van Tine Brouckaert). Rona werkte met dramaturgische structuren: de thuisruimte versus de buitenruimte, met een projectie van de identiteit in de buitenruimte: hoe kijken mensen naar me en hoe presenteer ik mezelf?

- Door spelletjes rond binnenruimte (geen stress) en buitenruimte (meer stress). Groot verschil in stress en tempo, en dat voelde het publiek ook wel en dat was het opzet.
- Bv politiewagen: doet je niks als je papieren hebt, maar als je geen papieren hebt bezorgt dit je enorm veel stress.

In buitenruimte zo min mogelijk proberen opvallen, wat ook effectief gebeurt. Bv Afrikaanse vrouwen die Vlaamse vrouwen bestuderen om er zoals hen uit te zien. Buiten niet proberen opvallen, altijd dankbaar en vriendelijk proberen zijn.

Doelstelling?

Doel om mensen te doen nadenken hoe vrouwen zich elke dag creatief voortzetten, overleven. Dat ze heel sterke vrouwen zijn die oplossingen zoeken en niet altijd als slachtoffer aanzien moeten worden.

Methodiek? Aanpak?

Eerst vertelden mensen hun verhalen. Daarna werken we rond binnen- en buitenruimte. We kozen er bewust voor om hier één dag aan te werken, van 's morgens tot 's avonds. 9 vrouwen, 9 verschillende landen, 9 talen. We vertaalden alles simultaan, zo gaat het ook wel wat trager.

Gewerkt met tekeningen om wat zij zeggen te vertalen: zgn. Storyboard. Zo gekomen tot verhaal, script gemaakt: namen veranderd, rollen gecreëerd, personages. De rollen werden ook zodanig geschreven dat er vervangmogelijkheden bestonden.

Een geschreven script werkte niet. Je moet ook de ruimte laten om alles in vraag te stellen, en als 'de boel eens ontploft' herontdek je een theatrale ruimte waar je mee aan de slag kan.

Communicatie? Hoe recruteer je deelnemers?

Er is een open oproep verspreid naar verschillende Gentse organisaties, met de vraag of zij mensen (vrouwen) kenden met een migratieachtergrond of als moeder. Rona ging dan op huisbezoek bij deze mensen. Daarna kregen zij de keuze om al dan niet mee te werken. Belangrijk is ook de omkadering: transport, maaltijden, kinderopvang...

Je doet ook nog beroep op andere organisaties om binnen te geraken bij mensen zonder papieren – sleutelfiguren van bv hand in hand; die steunden het project ook van begin tot einde. Ook als het moeilijk was, gesprek met organisaties gehad omdat zij vertrouwensfiguur was. Begeleiding ook gelaten aan de mensen waarmee zij een vertrouwensrelatie hadden.

Toekomstperspectief?

Het project sloeg enorm aan, maar kan niet hernomen worden: het was een heel project, proces. Het is zo uniek. Maar het is niet gestopt met de voorstelling. Er is nagedacht over wat na de voorstelling. Iemand die bv nu vrijwilliger is bij 'Victoria Deluxe' en bij 'Hand in Hand'. Iedereen heeft ook nog wel wat contact.

Verslag: Irene Wensveen